

Svigrúm til kjarabóta og samningsstaða Eflingar **Efling's Bargaining Position**

Erindi á trúnaðarmannanámsskeiði Eflingar, nr. 3
Stefán Ólafsson, nóvember 2022

Efnisyfirlit - Contents

- Hagvöxtur – það sem er til skiptanna
- Economic growth and firms' profits
- Atvinnustig – Employment position
- Verðbólgan – The Inflation problem
- Rök fyrir launahækkunum – Reasons for rises
- Skattalækkun og félagsleg laun
  - Barnabætur, húsnæðisstuðningur
- Tax cuts and social wage
- Sóknarfæri fyrir nýja kjarasamninga
- Strategy for a new contract

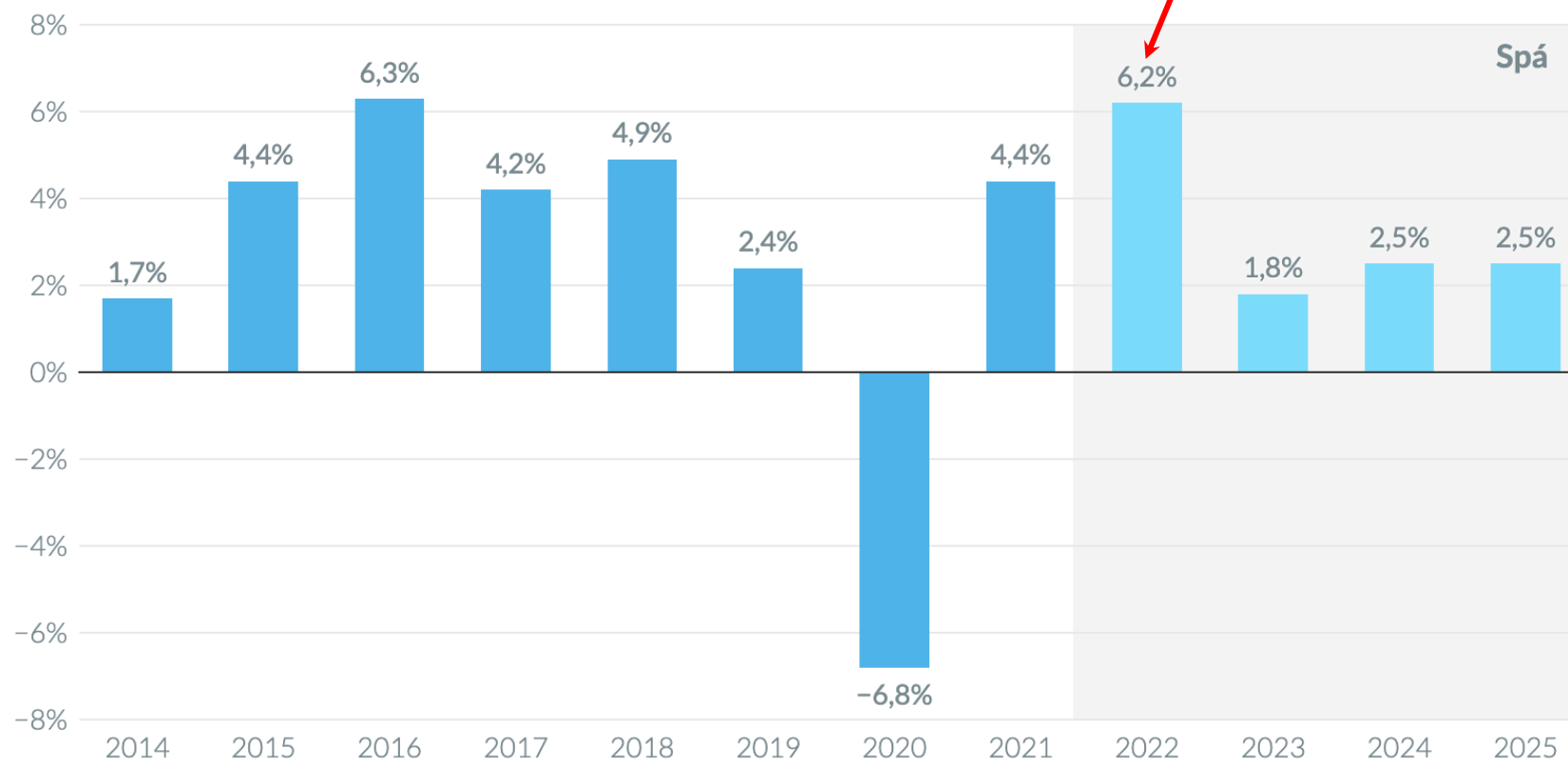
Það sem er til skiptanna

Growth and firms' profits

Þjóðhagsspá Hagstofunnar – haust 2022

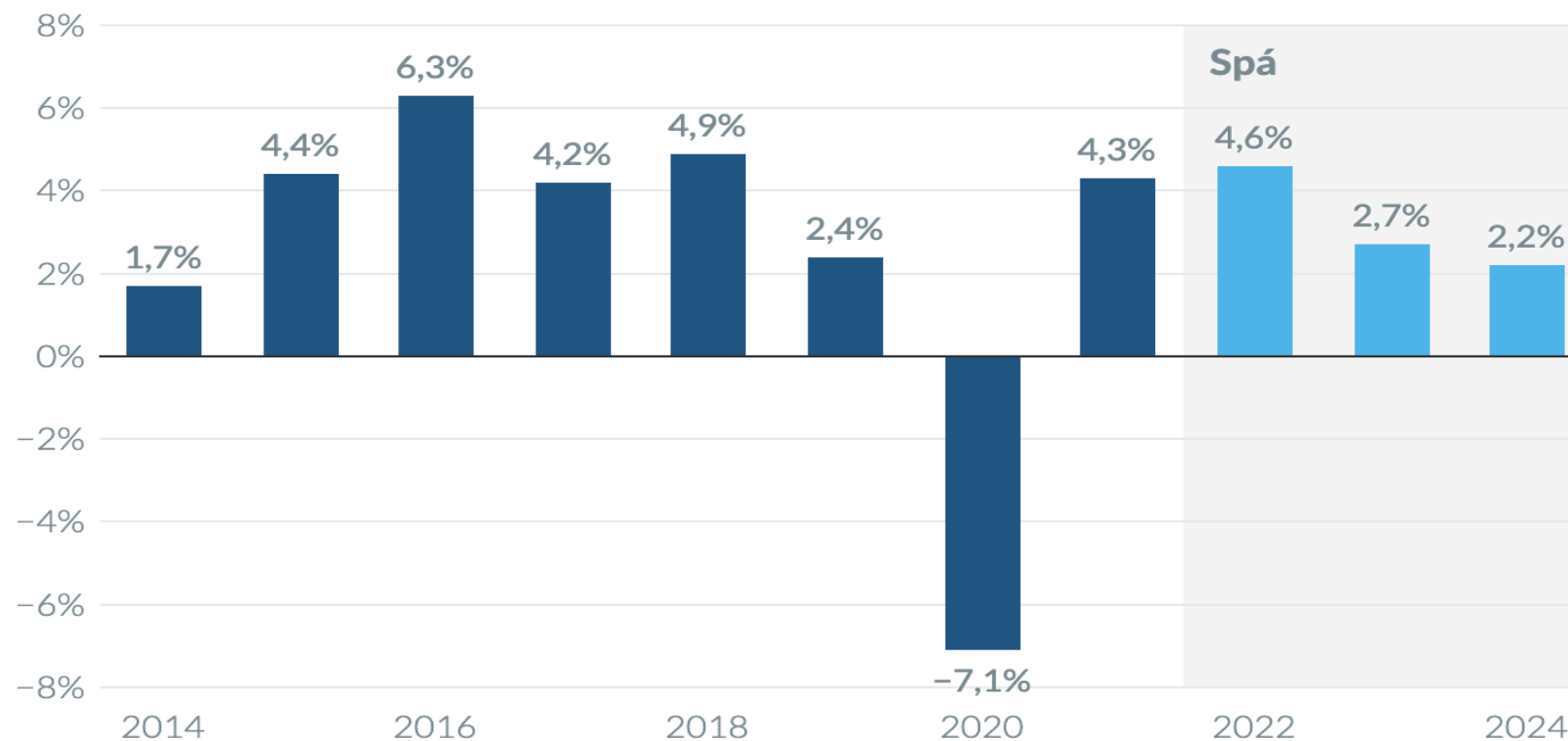
ÞJÓÐHAGSSPÁ

Hagvöxtur Predicted Growth Now

Þjóðhagsspá Hagstofunnar – vor 2022

Hagvöxtur Predicted Growth from last spring

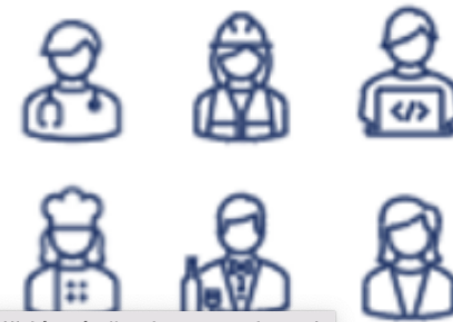
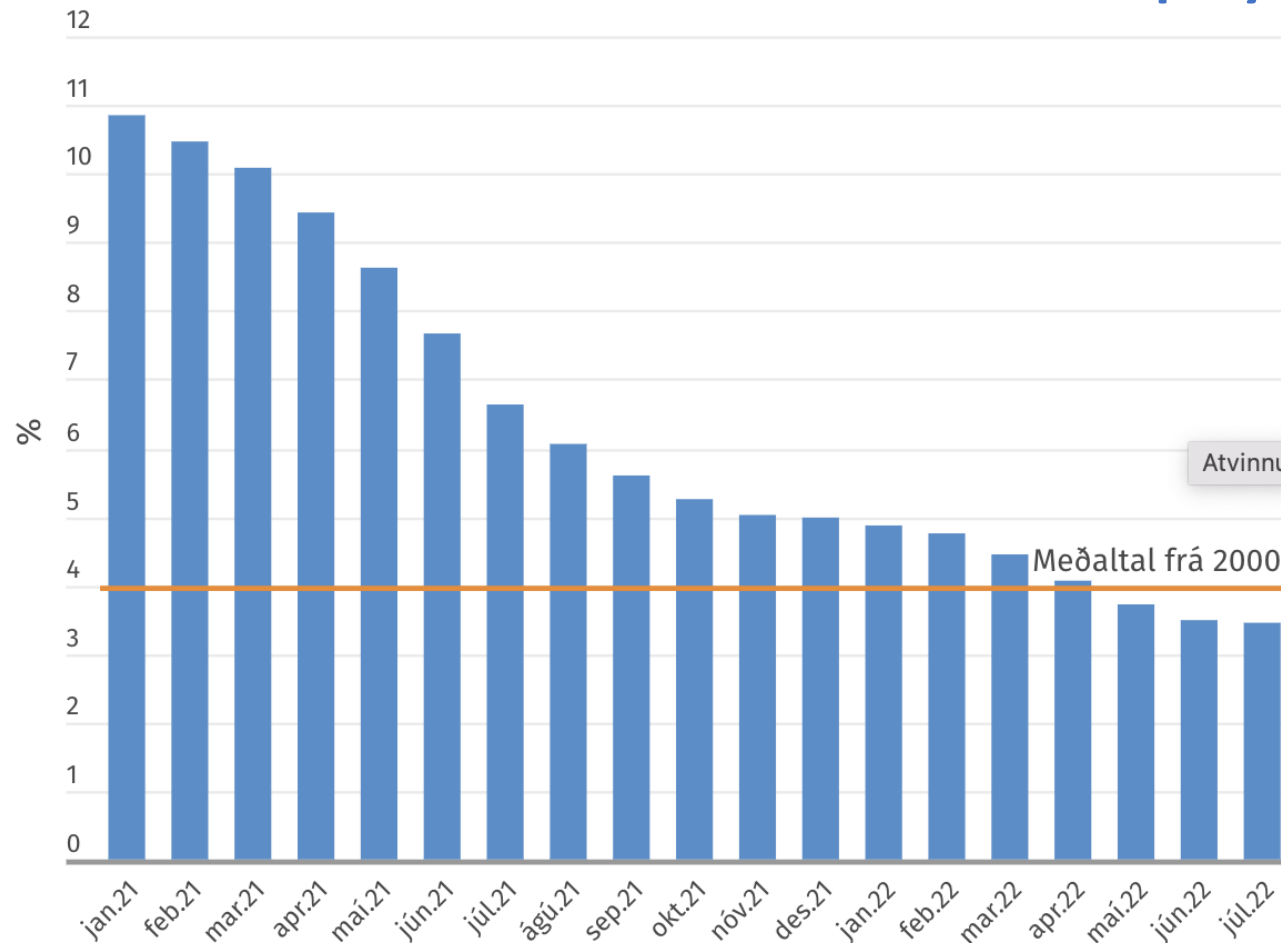
Það sem er til skiptanna – Eco Position

- Óvenju góður hagvöxtur – **Unusually good**
- Afkoma fyrirtækja almennt mjög góð – **Profits large**
- Horfur fyrir næstu ár eru góðar – fjölgun ferðamanna... - **Good prospects for next years**
- Greinendur á fjármálamarkaði hafa **lýst stöðunni**:
  - Mörg fyrirtæki eru með “fulla vasa fjár”
  - “Stefnir í metár útgreiðslu arðs sem gæti skilað **200 milljörðum** á árinu 2022” – “Sprenging í arðgreiðslum”
  - Ársreikningar skráðra fyrirtækja hafa komið fram og sýna góða afkomu hjá þorra fyrirtækja í **fyrri**
- Allar líkur á að árið 2022 verði svipað og árið 2007
- **Year 2022 likely to be similar to the top year of 2007**

Lítið atvinnuleysi > Sterk samningsstaða

Atvinnuleysi er orðið lágt í sögulegu samhengi

Employment situation very good

Atvinnuleysi er orðið lágt í sögulegu samhengi

13.000
störf skapast
á einu ári

Hækkun verðbólgu: mest innflutt og vegna óvenju mikilla húsnæðisverðhækkana

Vísitala neysluverðs

Ársbreyting, %

Inflation: Mainly imported and housing-related

GRUNNGÖGN SÆKJA GÖGN BIRTA Á EIGIN VEF SÆKJA MYND SÆKJA PDF

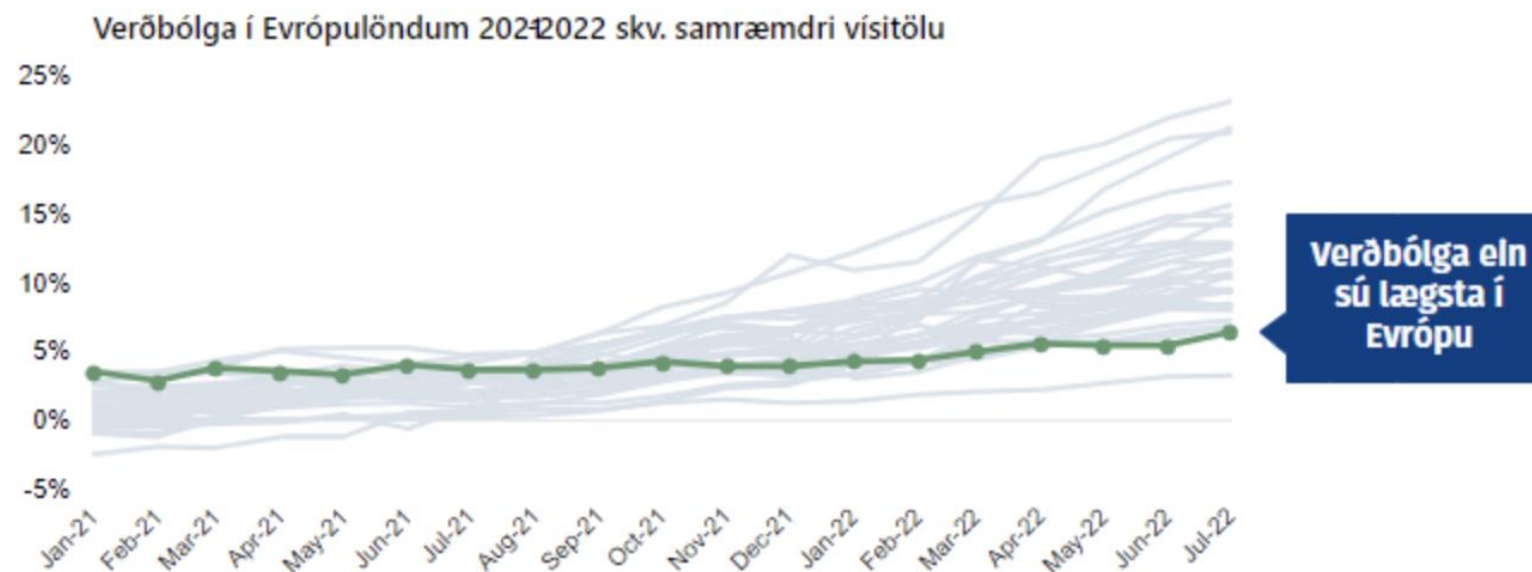
Hagstofa Íslands

Verðbólga hér án húsnæðisliðar eins sú lægsta

Verðbólga hækkað á heimsvísu

Hækkun verðbólgu er áhyggjuefni – en samkvæmt samræmdri vísitölu er verðbólga á Íslandi ein sú lægsta meðal Evrópuríkja. **Inflation without housing is low here**

Leið til kjarabóta

Strategy for a New Contract

Á verðbólga að draga niður launahækkanir?

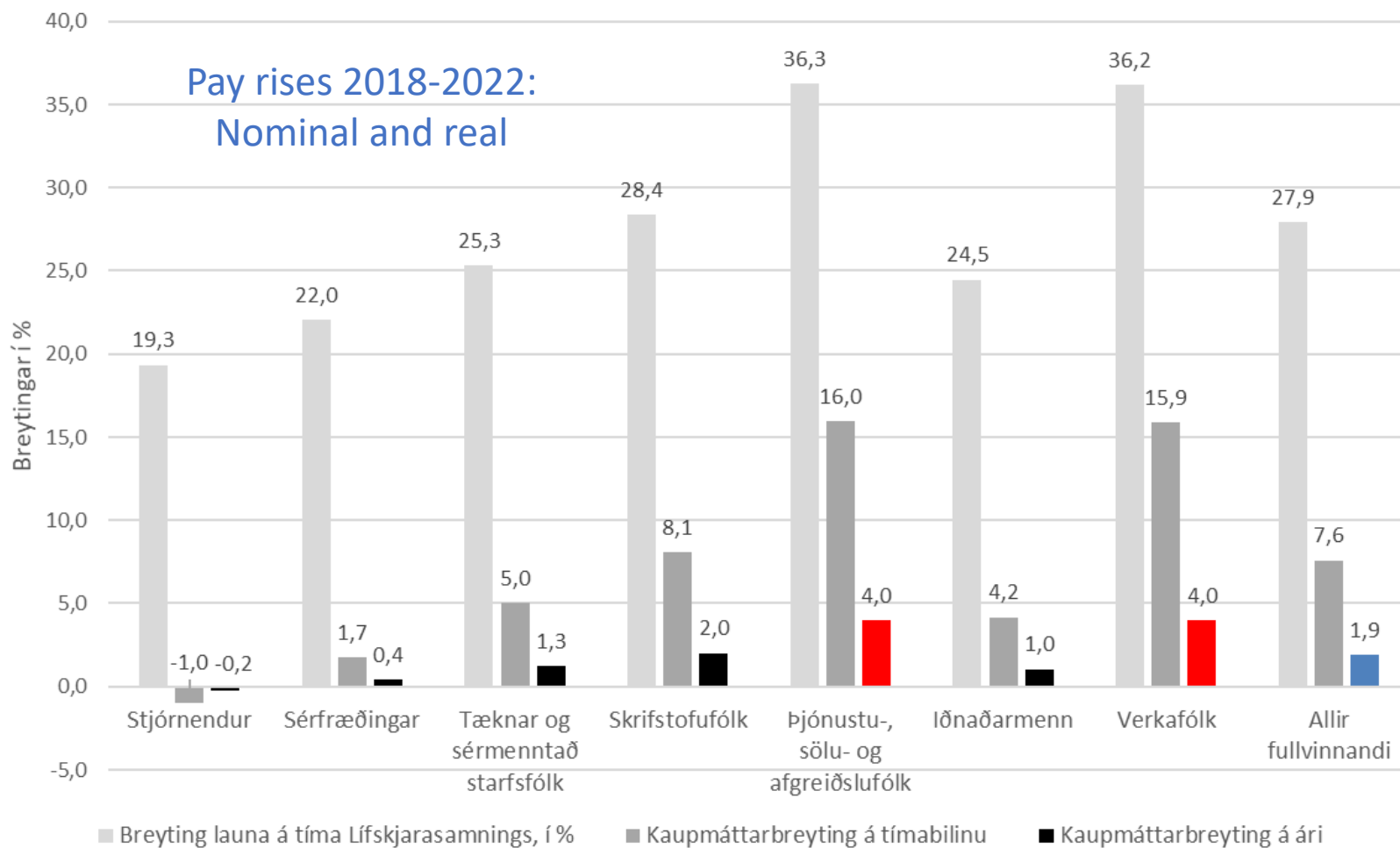
- Atvinnurekendur nota verðbólgu sem tilefni til kaupmáttarskerðingar
- **Employers use inflation as reason for real pay cuts**
- Samt er verðbólgan ekki vegna hárra launa – **Still pay is not the cause**
- Verðbólga vegna innrásarinnar í Úkraínu og vegna áhrifa Kóvid á heimshagkerfið er tímabundin og lagast, óháð launum og stýrivöxtum á Íslandi – **Imported inflation has nothing to do with pay here**
- Tímabundin verðbólga vegna óvenju mikilla hækkana á íbúðaverði lagast með bættri hagstjórn og fjölgun nýrra íbúða – **Temporary situ.**
- Ef kaupmáttur eykst ekki í bullandi hagverxti og framleiðniaukningu þá eykst hlutur fjármagns af landsframleiðslu
- **If real pay is not increased in high growth situation finance gets the growth**

Kröfugerð Eflingar – Efling's Demands

- Skila hagvextinum til launafólks – óháð verðbólgu
- Fyrirmynd úr Lífskjarasamningi
- Krónutöluhækkunar yfir línuna
- Kaupmáttaraukning meiri í lægri launahópum
- Jafnandi áhrif
- Taka sérstakt tillit til lægri hópa: Sérstök framfærsluuppbot
- Bæta einnig félagsleg laun: Húsaleigubætur, vaxtabætur, barnabætur
- Lækka tekjuskatt á lægri laun

Hverju skilaði Lífskjarasamningurinn? – Last contract

Próun reglulegra launa og kaupmáttar þeirra á tíma Lífskjarasamnings eftir starfsstéttum. Mánaðarleg launavísitala Hagstofunnar frá júní 2018 til júní 2022

Gögn úr
Launakönnunum
Hagstofunnar:

Sýnir raunverulega
hækkun launa- og
kaupmáttar á
samningstímanum

Lífskjarasamningur uppfærður fyrir árið 2022

Hækkanir á öllu tímabilinu – Proposed pay rises

- Þurfa að byggja á verðbólguforsendum: - Inflation base for new contract
  - 8,1% á árinu 2022
  - 6,3% á árinu 2023
  - 4,0% á árinu 2024
- Ef lagt er út frá sömu forsendum gefur það eftirfarandi hækkunir- Rise in Kr.
  - 56.700 árið 2022
  - 47.700 árið 2023
  - 32.600 árið 2024
- **Sérstök framfærsluuppbót: 30.000** – Special subsistence supplement
- **Launakröfur alls: 167.000 kr. á samningstímanum- Total rise in 3 years period for new contract**

Takk fyrir!
Thank You!

